

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818204774
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3818204774.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Anderlovej vo veci starostlivosti o maloletú C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., M. č. XXX/X a Y. V., nar. XX.XX.XXXX, t.č. Ústav na výkon väzby Ilava, Mierové námestie 1, o zrušenie osobnej striedavej starostlivosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. decembra 2018, č.k. 15P/48/2018-50, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 23.04.2018 č.k. 16P/1/2018-43 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k maloletej C. V., nar. XX.XX.XXXX tak, že zrušil striedavú osobnú starostlivosť rodičov voči maloletej C. a maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky B. V.. Vo výroku II. otcovi dieťaťa uložil povinnosť platiť na výživu maloletej C. mesačným výživným 100,- eur, ktoré výživné je povinný platiť k rukám matky dieťaťa počnúc právoplatnosťou rozsudku, mesačne vždy vopred, najneskôr do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súdom schválená rodičovská dohoda rodičov v rozvodovom konaní, podľa ktorej sa obaja rodičia v starostlivosti o maloletú striedali, sa fakticky nerealizovala. Po rozvode manželstva matka potvrdila, že otec mal dcéru u seba len pár dní, následne jej doniesol aj osobné veci dcéry s tým, že nemá peniaze, aby sa o ňu postaral. Následne bol v mesiaci jún 2018 vzatý do väzby, preto je vylúčený, aby sa o dieťa staral. Starostlivosť o dcéru zabezpečuje plne matka, súd nezistil žiadne nedostatky v tejto starostlivosti, o potreby maloletej je všestranne postarané, preto súd rozhodol o zrušení striedavej starostlivosti a zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky. Pri určení vyživovacej povinnosti súd vychádzal zo zákonných kritérií upravených v § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Otec dieťaťa sa nachádza v súčasnej dobe vo vyšetrovacej väzbe, je trestne stíhaný pre viacerú trestnú činnosť, okrem iného i násilného konania voči matke maloletej. I keď momentálne nie je zamestnaný a pracovne zaradený a nemá zrejme žiaden príjem, súd vychádzal zo zásady potenciality príjmu a určil výživné otcovi zo sumy najmenej minimálnej mzdy, ktorú by otec mohol dosiahnuť na území SR, pokiaľ by bol zamestnaný a pracovne zaradený. Pri výške takejto mzdy najmenej 430,- eur netto by bolo v schopnostiach otca platiť na výživu maloletej C. aspoň sumou 100,- eur berúc do úvahy aj jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči staršej dcére vo výške 100,- eur. Matka uviedla, že otec aj pred rozvodom nikde riadne nepracoval, mal len príležitostný a nepravidelný príjem. Výživné po rozvode si riadne neplnil, preto bola matka nútená podať trestné oznámenie a návrh na vykonanie exekúcie. Otec dieťaťa sa teda stavia k plneniu výživného ľahostajne a za stavu, že

nezabezpečuje starostlivosť o maloletú osobným výkonom, musí sa jeho vyživovacia povinnosť vyjadriť peňažným plnením. Vo väzbe sa nachádza zavinene svojim úmyselným konaním, preto jeho terajšia situácia nemôže ísť na ťarchu plnenia si vyživovacej povinnosti. Na druhej strane matka dosahuje príjem 480,- eur, má výdavky na bývanie do 200,- eur, uhrádza stravné v škôlke 30,- eur, hradí všetky výdavky spojené s bývaním, ošatenie, obuv maloletej, zdravotnú starostlivosť, pričom vzhľadom na vek dieťaťa si plní svoju vyživovaciu povinnosť predovšetkým výkonom osobnej starostlivosti o dieťa a domácnosť, v ktorej s dieťaťom žije. Nemožno preto od matky požadovať, aby za tohto stavu prebrala aj plné finančné pokrytie výdavkov maloletej. Za primeranú preto súd považoval určenie výživného v sume 100,- eur počnúc právoplatnosťou rozsudku, ktorým sa ruší striedavá starostlivosť oboch rodičov. Právne rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 26, § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Namietal, že mu nebola umožnená prítomnosť na pojednávaní, nakoľko súd nedal príkaz na jeho eskortu na pojednávanie a tým sudkyňa potvrdila zaujatosť k jeho osobe, lebo sa nachádza vo väzbe v Ilave.

3. Matka maloletej sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrila.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že otec maloletej sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a výkon osobnej starostlivosti o maloletú zabezpečuje výlučne matka. Mal za to, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky a určenie vyživovacej povinnosti otca je v záujme maloletej.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom názore, že súdom schválená rodičovská dohoda rodičov v rozvodovom konaní, podľa ktorej sa obaja rodičia v starostlivosti o maloletú striedali, sa fakticky nerealizovala. Po rozvode manželstva matka potvrdila, že otec mal dcéru u seba len pár dní, následne jej doniesol aj osobné veci dcéry s tým, že nemá peniaze, aby sa o ňu postaral. Následne bol v mesiaci jún 2018 vzatý do väzby, preto je vylúčený, aby sa o dieťa staral. Starostlivosť o dcéru zabezpečuje plne matka, súd nezistil žiadne nedostatky v tejto starostlivosti, o potreby maloletej je všestranne postarané, preto súd rozhodol o zrušení striedavej starostlivosti a zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky. Pri určení vyživovacej povinnosti súd vychádzal zo zákonných kritérií upravených v § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Otec dieťaťa sa nachádza v súčasnej dobe vo vyšetrovacej väzbe, je trestne stíhaný pre viacerú trestnú činnosť, okrem iného i násilného konania voči matke maloletej. I keď momentálne nie je zamestnaný a pracovne zaradený a nemá zrejme žiaden príjem, súd vychádzal zo zásady potenciality príjmu a určil výživné otcovi zo sumy najmenej minimálnej mzdy, ktorú by otec mohol dosiahnuť na území SR, pokiaľ by bol zamestnaný a pracovne zaradený. Pri výške takejto mzdy najmenej 430,- eur netto by bolo v schopnostiach otca platiť na výživu maloletej C. aspoň sumou 100,- eur berúc do úvahy aj jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči staršej dcére vo výške 100,- eur. Matka uviedla, že otec aj pred rozvodom nikde riadne nepracoval, mal len príležitostný a nepravidelný príjem. Výživné po rozvode si riadne neplnil, preto bola matka nútená podať trestné oznámenie a návrh na vykonanie exekúcie. Otec dieťaťa sa teda stavia k plneniu výživného ľahostajne a za stavu, že nezabezpečuje starostlivosť o maloletú osobným výkonom, musí sa jeho vyživovacia povinnosť vyjadriť peňažným plnením. Vo väzbe sa nachádza zavinene svojim úmyselným konaním, preto jeho terajšia situácia nemôže ísť na ťarchu plnenia si vyživovacej povinnosti. Na druhej strane matka dosahuje príjem 480,- eur, má výdavky na bývanie do 200,- eur, uhrádza stravné v škôlke 30,- eur, hradí všetky výdavky spojené s bývaním, ošatenie, obuv maloletej, zdravotnú starostlivosť, pričom vzhľadom na vek dieťaťa si plní svoju vyživovaciu povinnosť predovšetkým výkonom osobnej starostlivosti o dieťa a domácnosť, v ktorej s dieťaťom žije. Nemožno preto od matky požadovať, aby za tohto stavu prebrala aj plné finančné pokrytie výdavkov maloletej. Za

primeranú preto súd považoval určenie výživného v sume 100,- eur počnúc právoplatnosťou rozsudku, ktorým sa ruší striedavá starostlivosť oboch rodičov.

7. Odvolací súd považuje tento právny názor súdu prvej inštancie za predčasný, nakoľko súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci.

8. Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

9. Súd v konaní o určenie výživného v zmysle čl. 6, § 35 a § 36 CMP postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci a je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

10. Po preskúmaní danej veci mal odvolací súd za to, že súdom prvej inštancie nedostatočne zistené zárobkové a majetkové pomery otca nie sú podkladom pre záver, že je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné na maloletú C. vo výške 100 eur mesačne. Súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci tak, ako mu to ukladá ust. § 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku, nakoľko ide o konanie, v ktorom je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci, hoci ich účastníci nenavrhlí. V danej veci súd prvej inštancie určil výživné zo strany otca na maloletú C. len na základe výpovede matky, ktorá súdu uviedla len toľko, že otec maloletej nikdy v živote nerobil, mal nejaké kšefty, odchádzal z domu a prišiel s peniazmi, robil nejaké objednávky na domy, na autá, z akého zdroja získaval peniaze nevedela, zamestnaný ale nebol. Boli to rôzne príjmy, niekedy však boli mesiace, že žili len z jej výplaty. Za situácie, že otec maloletej sa v súčasnej dobe nachádza vo vyšetrovacej väzbe, je trestne stíhaný pre viacerú trestnú činnosť, súd prvej inštancie vychádzal pri určení výživného zo strany otca na maloletú C. zo zásady potenciality príjmu a určil výživné otcovi zo sumy najmenej minimálnej mzdy, ktorú by otec mohol dosiahnuť na území Slovenskej republiky, pokiaľ by bol zamestnaný a pracovne zaradený. Vykonanie dôkazu len výsluchom matky a listinným dôkazom (o nezaradení otca vo väzbe do pracovného pomeru), nie je dostatočným podkladom pre záver že v schopnostiach a možnostiach otca je platiť výživné na maloletú C. v sume 100 eur mesačne, a to i s prihliadnutím k ďalšej vyživovacej povinnosti otca k staršej dcére vo výške 100 eur mesačne.

11. Nedostatky v zistení skutočného stavu veci súdom prvej inštancie spočívali teda v tom, že v zmysle § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine súd prvej inštancie nezistil dôsledne majetkové a zárobkové pomery otca.

12. Na základe týchto skutočností odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je za daného nedostatočne zisteného skutočného stavu predčasný.

13. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

14. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vypočuje otca ako účastníka konania k jeho osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom (pred vzatím do väzby). Keďže otec maloletej sa nachádza vo väzbe, súd prvej inštancie otca na pojednávanie predvolá prostredníctvom príslušného ústavu na výkon väzby so žiadosťou o jeho predvedenie (§ 47 ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z.z.), prípadne výsluch otca môže byť realizovaný v priestoroch príslušného nápravno-výchovného ústavu prostredníctvom dožiadaného súdu. Súd prvej inštancie tiež doplní dokazovanie opätovným výsluchom matky k jej osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom. Až po takomto zistení pomerov rodičov maloleteho dieťaťa opätovne o návrhu matky na zverenie maloletej C. do jej osobnej starostlivosti a o určení výživného zo strany otca na maloletú C. rozhodne.

15. Pokiaľ otec v odvolaní poukazuje na zaujatosť vec prejednávajúcej sudkyne JUDr. K. I. tým, že nedala príkaz na jeho eskortu na pojednávanie, odvolací súd poukazuje na to, že podľa § 49 ods. 3 CSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

16. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 392 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).